

Tornio

Osallisuusmalli

Tornion kaupunki

SISÄLTÖ

Kunnan osallisuusrooli

Elävän ja rohkeasti omanlaisen osallistumisen lähtökohta

Tornion osallisuuden kulmakivet

Torniolaisten osallisuuden työkalupakki

Palvelulupaus – näin tahdomme toimia

KUNNAN OSALLISUUSROOLI

Pidämme Torniossa tärkeänä **toimivia puitteita** kuntalaisten osallistumiselle. Tällä tuemme elinvoiman kasvua ja kuntalaisen hyvinvointia.

Osallistuminen on sitä, että jokainen voi **kertoa mielipiteensä ja vaikuttaa kunnassa**.

Kuntavaaleissa äänestäjät valitsevat valtuutetut valtuustoon, joka päättää yhteisistä asioista.

Kuntalaiset voivat osallistua myös erilaisiin yleisötilaisuuksiin ja kuntalaisraateihin, tehdä kunnalle aloitteita sekä antaa asiakaspalautetta palveluista.

Osallistuminen on **yhdessä tekemistä**. Kunnan tehtävänä on luoda kuntalaisille kohtaamispaikkoja ja mahdollistaa kuntalaisten yhteinen tekeminen.

Osallistuminen on mahdollista nuoriso-, vammais- ja ikäihmisten sekä kylien neuvoston toiminnassa. Kuntalaiset toimivat erilaisissa järjestöissä ja ryhmissä, joissa he voivat edistää itselleen tärkeitä asioita yhdessä muiden kanssa.

Kunnalla on olennainen merkitys paikallisen yhteisöllisyyden luojana. Paikallinen yhteisöllisyys on innostuneita kuntalaisia, jotka toimivat yhteisen hyvän eteen. Yhteisöllisyys edellyttää toimijoiden välistä luottamusta ja vapautta toimia yhteisesti sovittujen asioiden eteen.

Osallistumisen tulee olla mutkatonta, koska kuntalaiset haluavat vaikuttaa itseään koskeviin asioihin nopeasti ja mahdollisimman kevyellä tavalla. Parannamme sähköisiä osallistumistyökaluja ja hyödynnämme sosiaalista mediaa. Arvostamme arjen suoria kohtaamisia. Lisäksi nuorten, maahanmuuttajien ja heikoimmassa asemassa olevien osallisuus vaatii huomiota.

ELÄVÄN JA ROHKEASTI OMANLAISEN OSALLISTUMISEN LÄHTÖKOHTA

Kädessäsi oleva Tornion kaupungin osallisuusmalli kokoaa yhteen osallistumisen ja vaikuttamisen periaatteet ja niitä arjessa ilmentävät tavat. Tahdomme kutsua sinut ja koko kaupunkiyhteisön osallistumaan ja vaikuttamaan yhteisen Tornion ja torniolaisten parhaaksi. Vahvistamalla osallisuutta vahvistamme kotikaupunkimme hyvinvointia ja elinvoimaa.

Kuntalaki ohjaa luomaan kunnan asukkaille edellytyksiä osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Lainsäädännöllinen pohja kuntalaisten osallisuudelle on siis vahva.

Osallisuus on käsitteenä laaja. Yhteistä eri määritelmille on, että osallisuus on konkreettista osallistumista ja vaikuttamista yhteiskunnan ja paikallisyhteisöjen toimintaan. Se on myös kokemusta kuulumisesta ja mukanaolosta. Tornion kaupungin osallisuusmallissa osallisuudella tarkoitamme kunnan toiminnan suunnitteluun ja päätöksentekoon vaikuttavaa osallisuutta sekä toimintaa yhteisten asioiden hyväksi.

Tornion kaupunkistrategia nojaa vahvasti osallisuuden vahvistamiseen. Kaupungin perustehtävänä on olla onnellisten asukkaiden, uudistuvien palveluiden ja menestyvien yritysten vetovoimainen rajakaupunki. Tavoitteena on vahvistaa kuntalaisten yhteisöllisyyttä ja me-henkeä sekä parantaa kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kotikaupunkinsa asioihin. Jatkuvasti uudistumalla sekä toimimalla avoimesti ja asiakaslähtöisesti pystymme rakentamaan kaupungistamme maailman toimivimman rajakaupungin, myös osallisuuden näkökulmasta. Lisäksi osallistuminen ja osallisuus kuntayhteisössä luo asukkaille turvallisuuden tunnetta.

Osallisuusmalli on rakennettu torniolaisten kokemuksista (mm. Kuntalaiskyselyt, Kouluterveyskyselyt ja Järjestötreffit) ja kunnan toimintaa arvioivista selvityksistä. Lisäksi kaupungin henkilöstöä on osallistunut osallisuusmallin rakennustöihin.

Malli on luotu elämään ja uudistumaan yhteisessä tekemisessä. Käymällä vuoropuhelua havaitsemme muutostarpeita ja teemme tarvittavia muutoksia, jotta torniolainen tapa osallisuuden toteutumiseen varmistuu.

Tornion osallisuuden kulmakivet

► **Visio 2027**
Maailman
toimivin
rajakaupunki

ROHKEASTI OMANLAISTA

Tornio on juuri omanlaisensa – ihmisen kokoinen, värikkään historiallinen kaupunki. Torniossa jokainen voi tuntea olevansa kotonaan.

Omaa arkielämää ja -ympäristöä koskettavat asiat kiinnostavat meistä jokaista. Torniolainen osallisuus on palvelujen suunnittelua ja kehittämistä. Se on yhteistä asioiden valmistelua ja päätöksentekoa kylien ja kaupunginosien rajakaupungissa.

MUTKATONTA

Osallistuminen ja vaikuttaminen Torniossa on helppoa ja mahdollista monin eri tavoin. Tietoa asioista on saatavilla ja porinatuokioihin pääsee sekä digitaalisissa että perinteisissä kanavissa –myös kasvotusten. Tavoitteenamme on kaikkia kuntalaisia puhutteleva viestintä.

OIKEA-AIKAISTA

Tarvitsemme kuntalaisia sekä toimijoita mukaan palvelujen ja elinympäristön suunnitteluvaiheessa. Sinunkin äänesi tulee oikeaan aikaan kuulluksi, ennen kuin asioista päätetään. Osallistujien panoksella on aidosti merkitystä.

Maailma muuttuu ja me yhdessä pysymme ajan hermolla. Kurkotamme tulevaisuuteen ja kokeilemme rohkeasti erilaisia osallistumisen tapoja. Uudistamme niitä joustavasti, jotta pystymme vastaamaan kuntalaisten muuttuviin tarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla.

IHMISENNÄKÖISTÄ JA MINULLE SOPIVAA

Torniossa osallistuminen on kaikille mahdollista. Teemme vuorovaikutuksesta ja osallistumisesta saavutettavaa ja esteetöntä, jotta jokaiselle löytyisi itselle sopivat tavat ja kanavat vaikuttaa ja osallistua. Torniolaisilla on yhtäläiset mahdollisuudet vaikuttaa omaa arkeaan koskeviin asioihin.

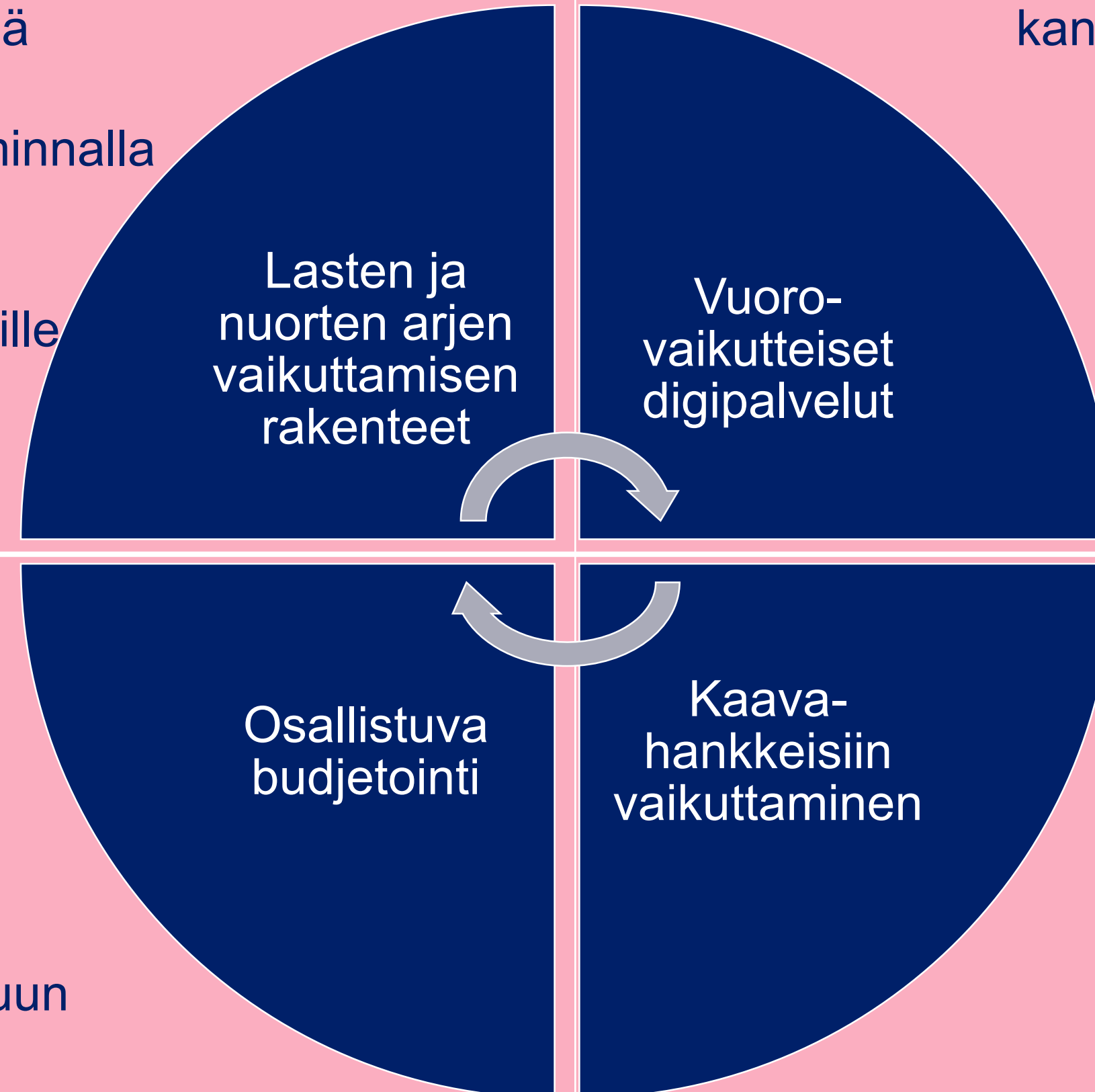
TORNIOLAISTEN OSALLISUUDEN TYÖKALUPAKKI

Rohkeasti mukaan omanlaiseen toimintaan yhteiseksi hyväksi

- Tule mukaan tai järjestä tapahtumia
  - Messut, myyjäiset, kesätapahtumat, konsertit, talkoot
- Ole mukana oman yhteisön kehittämisessä kylä- ja kaupunginosatoiminnalla
- Tehdään arkea turvallisiksi yhteisellä toiminnalla
  - Isommat pienempien tukena
  - Tehdään yhdessä asuinalueet turvallisiksi ja viihtyisiksi kaikenikäisille
- Ota osaa vertaistoimintaan

Tietoa ja viestintää oikeaan aikaan ja ymmärrettävästi

- Anna äänesi kuulua kuntalaiskyselyihin vastaamalla
- Käy kylässä kaupungin verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavilla – keskustele ja seuraa mitä Torniossa tapahtuu
  - Jätä palautetta ja me vastaamme kaupungin palautekanavilla
- Löydä sopivat palvelut ja toiminta kunnan ja kumppanitoimijoiden yhteisiltä kanavilta

Suunnitteleme palveluita arjen mutkattomassa vuorovaikutuksessa

- Osallistu talouden ja toiminnan suunnitteluun
  - Osallistuva budjetointi
  - Tee aloitteita ja ideoi
- Kehittäjäasiakkaana pääset mukaan palvelujen kehittämiseen
- Toimi asiantuntijana oman palvelun suunnittelussa
- Kerro palautteella, miten onnistuimme palvelussa

Löydä sinulle sopivat ja ihmisennäköiset vaikuttamisen tavat

- Äänestä vaaleissa
- Vaikuttamaan pääset lakisäätöissä vaikuttamistoimielimissä; vammaisneuvosto, ikäihmisten neuvosto, nuorisoneuvosto
- Lapsilla ja nuorilla on omat osallistumisen ja vaikuttamisen tilaisuudet
  - Tule mukaan kaavahankkeiden ohjausryhmään

Palvelulupaus - näin tahdomme toimia

MUTKATON VUOROVAIKUTUS

- Varmistamme mutkattoman keskusteluyhteyden kuntalaisten kanssa sekä organisaation sisällä
- Tarjoamme kaikille kuntalaisille mahdollisuuksia aidosti osallistua heille merkityksellisiin ja arkeen vaikuttaviin asioihin
- Tunnistamme ja ymmärrämme kohderyhmien omanlaiset tarpeet, toiveet ja haasteet.

KONKREETTINEN, OIKEA-AIKAINEN TEKEMINEN

- Tuomme olemassa olevat vaikuttamiskanavat sekä osallistumisen ja vaikuttamisen prosessit tietoon oikea-aikaisesti
- Viemme osallistamisen prosessit alusta loppuun, olemme ajoissa liikkeellä ja muistamme antaa asiakkaille palautetta
- Valitsemme sopivat osallistamisen menetelmät tavoitteiden ja kohderyhmän mukaan.
- Tunnistamme, mitä ja minkälaista tietoa tarvitaan prosessin tueksi.
- Dokumentoimme, mutta emme kompastu liikaan byrokratiaan.

ROHKEASTI OMANLAINEN NÄKYVYYS JA VIESTINTÄ

- Tuomme palveluyksiköiden työtä ja tekemistä näkyville
- Olemme mukana yhteisöllisessä toiminnassa ja edustamme kaupunkiamme
- Viestimme avoimesti ja monikanavaisesti tavoitteista ja tuloksista

TOIMEENPANO

- Integroimme osallisuuden toimintamallin osaksi kaupunkistrategiaa 2021-2025
- Toteutamme osallisuustoimenpiteet vuosittaisen talousarvion puitteissa